2/1025

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY

ATTACHÉ (NEW GUINEA AFFAIRS).

MI
BIN
28 aug. 1962
Afdeling: BPZ2
Agenda: 515465 / 41025-
Rappel na ..... weken

AMBASSADE DER
NEDERLANDEN

No. 935/244.

Canberra, 23 augustus 1962.

Onderwerp:
Persberichten over bezoek vertegenwoordigers streekraden van N.N.G. aan T.P.N.G.

Ik heb de eer Uwer Excellentie hiernevens fotokopie aan te bieden van een uitvoerig bericht uit "The Courier-Mail" (Brisbane) van 20 augustus j.l., betreffende het bezoek wat thans door een aantal vertegenwoordigers van streekraden uit Nederlands-Nieuw-Guinea gebracht wordt aan Native Local Government Councils in New Guinea. (Het zal Uwe Excellentie bekend zijn dat blijkens de berichtgeving van de Nederlands Liaison Officer te Port Moresby een bezoek aan Papua door de Administration van T.P.N.G. geblokkeerd is).

Blijkens dit bericht heeft de leider van de vertegenwoordigers van de N.N.G.-streekraden, de heer E. Hamadi, te Rabaul verklaard dat de houding van de wereld, waardoor Indonesië thans de zeggenschap in zijn land krijgt, het hart van het Papoea-volk gebroken heeft. Vervolgens voorspelde hij dat in de naaste toekomst Papoeas uit Westelijk Nieuw Guinea naar het Australische deel van het eiland zullen trachten te migreren, dat pogingen zullen worden gedaan om een verbond tussen de autochtone bewoners van beide delen van het eiland tot stand te brengen, en dat de aktieve weerstand tegen het aanstaande Indonesische bestuur in Westelijk Nieuw Guinea groeiende is.

Autochtone leiders uit New Guinea hebben volgens het bericht steun toegezegd aan pogingen, welke zullen worden ondernomen om de bevolking van beide delen van het eiland samen te bundelen. De heer Boramilat (Rabaul) zou hierbij hebben opgemerkt, dat te betreuren valt dat deze pogingen zo laat komen, daar thans de bevolking, die zich tot één groot ras zou moeten verenigen, op het punt staat door de politieke omstandigheden in tweeën gesplitst te worden.

De heer Kiari waarschuwde dat dezelfde problemen, waarmede de bevolking van Westelijk Nieuw Guinea thans geconfronteerd wordt, in de naaste toekomst ook voor de bevolking van Oostelijk Nieuw Guinea kunnen ontstaan. Hij drukte daarbij zijn bezorgdheid uit over de apathische wijze, waarop de wereld Indonesië heeft toegestaan Weste-

-lijk Nieuw Guinea-

Zijner Excellentie
de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,
'S-GRAVENHAGE.
c.c.Z.E.de Gouverneur van N.N.G.,Hollandia(2x)
Hr.Ms.Ambassadeur,Canberra(2x)
Ned.Liaison Officer,Port Moresby.

Kenmerk: Canberra 935/244.
© NA, archief Minkol., dossierarchief ministerie van Koloniën en opvolgers 1945-18777
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/20541

lijk Nieuw Guinea te verkrijgen, en gewaagde van zijn vrees dat straks Oostelijk Nieuw Guinea eenzelfde lot zal treffen.

Over dit op 16 augustus aangevangen en tot 7 september durende bezoek heb ik in andere couranten nog geen berichten aangetroffen, zulks met uitzondering van "The Canberra Times", welke courant op 21 augustus j.l. in een algemeen bericht over Nederlands-Nieuw-Guinea vermeldde, dat één der streekraadleden te Rabaul zou hebben gezegd: "geef ons wapens en we zullen de Indonesiers bestrijden". Volledigheidshalve doe ik het desbetreffende
./. bericht (in foto-kopie) dit schrijven vergezellen.

Ik moge tenslotte nog opmerken dat het merkwaardig en zelfs enigszins komisch aandoet dat het tot dusverre door Australië met opzet uit de weg gegaan aspect (het politieke) van de thans ten dode opgeschreven Nederlands-Australische samenwerking in Nieuw-Guinea, voor de eerste maal aandacht krijgt nadat in feite reeds over het lot van Nederlands-Nieuw-Guinea is beslist en dit mede daarom naar het voorkomt Australië niet zeer welgevallig zal zijn.

De Attaché voor Nieuw-Guinea Zaken,

H. C. Smith.

THE COURIER MAIL BRISBANE

20 aug. 1962

CHDON

"Heartbreak" in N.G. over attitude to take-over

From GUS SMALES

RABAUL. — A New Guinea native leader said here yesterday that the attitude of the world in allowing Indonesia to gain control of his country "has broken the heart of our people".

He is Mr. E. S. Hamadi, a local government councillor from the West New Guinea capital of Hollandia.

Mr. Hamadi is leading a party of 10 councillors on a goodwill tour of West New Guinea.

He forecast that within the next few months there would be—

Migration attempts by West New Guinea people into Australian-administered East New Guinea.

Attempts to set up an alliance association between the native people of the two sectors.

A growing active resistance within West New Guinea towards Indonesia's impending control.

East support

Two East New Guinea leaders who met the party at Rabaul yesterday promised their support in any moves to bind together the native people of East and West New Guinea.

Members of the visiting party, who flew from Hollandia on Friday morning, described an upsurge of support for Dutch control which had occurred during

cillor from the West New Guinea ...

Mr. Hamadi is leading a party of 10 councillors on a goodwill tour of West New Guinea.

He forecast that within the next few months there would be—

Migration attempts by West New Guinea people into Australian-administered East New Guinea.

Attempts to set up an alliance association between the native people of the two sectors.

A growing active resistance within West New Guinea towards Indonesia's impending control.

East support

Two East New Guinea leaders who met the party at Rabaul yesterday promised their support in any moves to bind together the native people of East and West New Guinea.

Members of the visiting party, who flew from Hollandia on Friday morning, described an upsurge of support for Dutch control which had occurred during the week.

They said that many native people were carrying miniature replicas of the Dutch flag and of West New Guinea's own flag. Cars and some push-bikes also had flags attached.

They said they would lose no opportunity in telling this story to the people of East New Guinea in visits and meetings during their tour.

The two East New Guinea native leaders who met the visiting councillors were a Tolai local government councillor from the Rabaul district (Mr. Stanis Boramilat) and the president of Buka Island Local Government Council (Mr. Anton Kiari).

Race "split"

Mr. Boramilat said: "The real trouble is that this has come so late. Today, when our people should be unifying themselves as one big race, they are in fact being split in two by political circumstances."

Mr. Kiari warned that the very problems which faced West New Guinea today could in one form or another face East New Guinea in the future.

He said he was concerned at the apathetic way in which the world has allowed Indonesia to gain West New Guinea.

"If that is all the world thinks of West New Guinea opinion, our own opinion on this side could just as easily be ignored," Mr. Kiari said.

Tomorrow the visitors will hold talks with urbanised native communities in Rabaul itself and later they will talk with Tolai councillors at Vunadadir, 20 miles from Rabaul.

ET 21/8

ON N.G. TREATY

NEW YORK, Monday (A.A.P.). — Indonesia and West New Guinea faced problems almost as critical as the threat of war averted by the Dutch-Indonesian agreement, The New York Times said to-day.

In an editorial, the newspaper warned of the difficulties of developing a primitive area that the Dutch had been subsidising at the rate of about £13,400,000 a year.

"Indonesia can hardly afford to spend less on its development than the Dutch have been doing," The Times said.

"Nationalism among the Papuans may bring early political resistance to rule by Moslem Indonesia in spite of the promises of self-determination by 1969.

"Already Papuan leaders are talking of a government in exile and of support from the other south-west and South Pacific peoples.

Return

Meanwhile, a message from Hollandia said a considerable number of Papuans belonging to a tribe which had often pledged itself to armed resistance if the Indonesians entered West New Guinea had left Hollandia in the last few days to return to their home villages.

A reliable Government source said the move seemed to be an organised return to the tribe. The natives were taking their families with them.

The Papuans, who had been employed in the Government service or in private enterprises in Hollandia, were returning to Biak Island, to north of the mainland.

In Rabaul, a West New Guinea native Councillor said in a Press interview "give us weapons and we will fight the Indonesians."

He is one of a party of nine senior native Councillors visiting New Britain at the invitation of the Administration to inspect the system of native local government.

Cabinet will consider conditions under which Papuans and Eurasians from West New Guinea could be allowed to enter Australian New Guinea after the formal Indonesian take-over of the territory from Holland next May.

About 8,000 people in West New Guinea already have told Australia they wish to leave West New Guinea and enter Australian territory when the Dutch handed over the administration.